EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

11. juuni 2009 *

Kohtuasjas C-33/08,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Verwaltungsgerichtshofi (Austria) 19. novembri 2007. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 28. jaanuaril 2008, menetluses

Agrana Zucker GmbH

versus

Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans, kohtunikud K. Schiemann, P. Kūris (ettekandja), L. Bay Larsen ja C. Toader,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

kohtujurist: V. Trstenjak,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Leedu valitsus, esindaja: D. Kriaučiūnas,

– Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: M. Moore ja Z. Kupčová,

– Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: F. Erlbacher ja B. Doherty,

olles 18. veebruari 2009. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada nõukogu 20. veebruari 2006. aasta määruse (EÜ) nr 320/2006, millega luuakse ajutine kava suhkrutööstuse ümberkorraldamiseks ühenduses ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1290/2005 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta (ELT L 58, lk 42), artiklit 11.

2 See taotlus esitati kohtuasjas, milles Agrana Zucker GmbH (edaspidi „Agrana Zucker") esitas kaebuse Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschafti (föderaalne põllumajandus-, metsandus-, keskkonna- ja veemajandusminister) 16. aprilli 2007. aasta otsuse peale, mis käsitleb turustusaasta 2006/2007 ajutist ümberkorraldusmakset (edaspidi „ajutine makse").

Õiguslik raamistik

3 2006. aastal toimunud suhkrusektori turgude ühise korralduse reformi raames võttis Euroopa Liidu Nõukogu 20. veebruaril 2006 vastu määruse (EÜ) nr 318/2006 suhkrusektori turgude ühise korralduse kohta (ELT L 58, lk 1) ning samal kuupäeval määruse nr 320/2006, millega luuakse ajutine kava suhkrutööstuse ümberkorraldamiseks. Määruse nr 318/2006 artiklis 44 sätestatu kohaselt võttis Euroopa Ühenduste Komisjon 27. märtsil 2006 vastu määruse (EÜ) nr 493/2006, millega kehtestatakse üleminekumeetmed suhkrusektori turgude ühise korralduse reformi raames ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 1265/2001 ja (EÜ) nr 314/2002 (ELT L 89, lk 11).

Määrus nr 318/2006

4 Määruse nr 318/2006 põhjendus 22 ütleb järgmist:

„Tuleks võtta kasutusele komisjoni hallatavad uued turuvahendid. Esiteks, juhul kui turuhinnad langevad allapoole valge suhkru võrdlushinda, peaks käitajatel vastavalt komisjoni poolt määratavatele tingimustele olema võimalik kasutada eraladustamiskava. Teiseks, et säilitada tasakaalu suhkruturgudel võrdlushinna lähedasel tasemel, peaks komisjonil olema võimalik võtta vastu otsus kõrvaldada suhkur turult nii kauaks, kuni tasakaal turul taastub."

5 Määruse nr 318/2006 artikkel 19 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Selleks et säilitada turu struktuurilist tasakaalu võrdlushinna lähedasel tasemel, võidakse turult kuni järgmise turustusaasta alguseni kõrvaldada kõigi liikmesriikide jaoks ühine protsendimäär kvoodikohast suhkrut […] võttes arvesse asutamislepingu artikli 300 alusel sõlmitud lepingutest tulenevaid ühenduse kohustusi.

[…]

2. Lõikes 1 nimetatud kõrvaldamise protsendimäär määratakse hiljemalt asjaomase turustusaasta 31. oktoobriks selle turustusaasta jooksul oodatavate turusuundumuste põhjal.

3. Iga ettevõtja, kellele on määratud kvoot, ladustab kõrvaldamisperioodi vältel omaenda kulul suhkrukogused, mis vastavad asjaomase turustusaasta kvoodikohase toodangu suhtes kohaldatavale lõikes 1 osutatud protsendimäärale.

Turustusaasta jooksul kõrvaldatud suhkrukogused loetakse esimesteks järgmisel turustusaastal kvoodikohaselt toodetud kogusteks. Võttes arvesse eeldatavaid suhkruturu suundumusi, võidakse artikli 39 lõikes 2 osutatud korras otsustada käsitada kogu kõrvaldatud suhkrut […] või osa sellest jooksval ja/või järgneval turustusaastal:

– suhkru […] ülejäägina, mida võib kasutada tööstusliku suhkru[na] […],

või

– täiendavaks kvoodikohaseks toodanguks, millest ühe osa võib reserveerida ekspordiks vastavalt asutamislepingu artikli 300 alusel sõlmitud lepingutest tulenevatele ühenduse kohustustele.

[…]”.

Määrus nr 320/2006

6 Määruse nr 320/2006 põhjendused 1, 2, 4 ja 5 näevad muu hulgas ette järgmist:

„(1) […] Ühenduse suhkrutootmis- ja -kaubandussüsteemi ühtlustamiseks rahvusvaheliste nõuetega ning selle konkurentsivõime tagamiseks tulevikus tuleb käivitada põhjalik ümberkorraldusprotsess, mis toob kaasa mittetasuva tootmisvõimsuse märgatava vähenemise ühenduses. Selleks tuleks suhkru uue ja toimiva ühise turukorralduse rakendamise eeltingimusena kehtestada eraldiseisev ja autonoomne ajutine kava ühenduse suhkrutööstuse ümberkorraldamiseks […].

(2) Ühenduse suhkrutööstuse ümberkorraldusmeetmete rahastamiseks tuleks asutada ajutine ümberkorraldusfond […].

[…]

(4) Käesolevas määruses sätestatud ümberkorraldusmeetmeid tuleks rahastada ajutiste summade kogumisega neilt suhkru-, isoglükoosi- ja inuliinisiirupitootjatelt, kes hiljem ümberkorraldusprotsessist kasu saavad. Kuna see summa ei kuulu suhkru ühise turukorralduse raamistiku traditsiooniliste maksude hulka, tuleb selle kogumise laekumit vaadelda „sihtotstarbelise tuluna", nagu on ette nähtud nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruses (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust […].

(5) Tuleks sisse viia kaalukas majandussoodustus piisava ümberkorraldusabi kujul, et madalaima tootlikkusega suhkruettevõtjad loobuksid oma kvoodikohasest tootmisest. Sel eesmärgil tuleks näha ette ümberkorraldusabi, mis innustaks loobuma suhkru kvoodikohasest tootmisest ja asjaomastest kvootidest […]. Abi peaks olema kättesaadav nelja turustusaasta jooksul, et vähendada tootmist ulatuses, mis tagaks ühenduses tasakaalustatud turuolukorra."

7 Määruse nr 320/2006, muudetud nõukogu 19. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 2011/2006 (ELT L 384, lk 1), artikli 3 kohaselt:

„1. Igal ettevõtjal, kes toodab suhkrut […] ja kellele on eraldatud kvoot 1. juuliks 2006 või Bulgaaria ja Rumeenia puhul 31. jaanuariks 2007, on õigus ümberkorraldusabile iga loovutatud kvooditonni eest tingimusel, et ühel turustusaastal (kas 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009 või 2009/2010) ettevõtja:

a) loobub oma ühele või mitmele tehasele määratud kvoodist ja demonteerib täielikult asjaomaste tehaste tootmisseadmed,

b) loobub oma ühele või mitmele tehasele määratud kvoodist, demonteerib osaliselt asjaomaste tehaste tootmisseadmed ega kasuta asjaomaste tehaste allesjäänud tootmisseadmeid suhkruturu ühise korraldusega hõlmatud toodete tootmiseks;

või

c) loobub osast oma ühele või mitmele tehasele määratud kvoodist ega kasuta asjaomaste tehaste tootmisseadmeid toorsuhkru rafineerimiseks.

[…]”.

8 Määruse nr 320/2006 artikkel 11 sätestab:

„1. Ettevõtjad, kellele on eraldatud kvoot, maksavad iga turustusaasta iga kvooditonni kohta ajutist […]makset.

Kvootide suhtes, millest ettevõtja on asjaomasel turustusaastal loobunud vastavalt artikli 3 lõikele 1, ei kehtestata ajutist […]makset kõnealusel ega järgnevatel turustusaastatel.

2. Suhkru […] ajutine […]makse on järgmine:

– 126,40 EUR kvooditonni kohta turustusaastal 2006/2007,

– 173,8 EUR kvooditonni kohta turustusaastal 2007/2008,

– 113,3 EUR kvooditonni kohta turustusaastal 2008/2009.

[…]

3. Liikmesriigid vastutavad ühenduse ees ajutise […]makse kogumise eest oma territooriumil.

[…]

5. Liikmesriik jaotab lõike 3 alusel makstava ajutise […]makse kogusumma oma territooriumil asuvate ettevõtjate vahel vastavalt kõnealusel turustusaastal eraldatud kvoodile.

[…]”.

Määrus nr 493/2006

9 Määrusega nr 493/2006, muudetud komisjoni 13. oktoobri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1542/2006 (ELT L 283, lk 24; edaspidi „määrus nr 493/2006"), sätestatud üleminekumeetmete hulgas on ette nähtud „ennetav turult kõrvaldamine".

10 Määruse nr 493/2006 põhjendus 6 näeb sellega seoses ette järgmist:

„Et parandada ühenduse turu tasakaalu ja mitte luua uusi ladustatud suhkru koguseid 2006/2007. turustusaastal, tuleks ette näha üleminekumeede kvoodi alusel toodetud abikõlbliku toodangu koguse vähendamiseks nimetatud turustusaasta jooksul. Tuleks määrata kindlaks piirväärtus, mida ületavaid toodetud koguseid iga ettevõtte puhul käsitletakse turult kõrvaldatud kogustena määruse […] nr 318/2006 artikli 19 tähenduses või ettevõtte taotlusel kvoodivälise toodanguna nimetatud määruse artikli 12 tähenduses. Pidades silmas üleminekuperioodi kahe korralduse vahel, tuleks selle piirväärtuse määramisel võtta võrdses ulatuses arvesse määruse (EÜ) nr 1260/2001 artiklis 10 sätestatud meetodit ja määruse […] nr 318/2006 artiklis 19 sätestatud meetodit, samuti tuleks arvesse võtta teatavate liikmesriikide tehtud pingutusi ümberkorraldusfondi raames, mis asutati […] määrusega […] nr 320/2006 […]".

11 Määruse nr 493/2006 artikkel 3 näeb ennetava turult kõrvaldamise üleminekusätted ette järgmiselt:

„1. Iga ettevõtja osas käsitatakse 2006/2007. turustusaasta suhkru […] toodangut, mis jääb määruse (EÜ) nr 318/2006 IV lisas osutatud kvootide piiresse, kuid mis ületab käesoleva artikli lõike 2 kohaselt määratud piirväärtuse, kui turult kõrvaldatud toodangut määruse […] nr 318/2006 artikli 19 tähenduses, või ettevõtja enne

31. jaanuari 2007 esitatud vastava taotluse alusel kui täielikult või osaliselt üle kvoodi toodetud toodangut nimetatud määruse artikli 12 tähenduses.

2. Lõikes 1 osutatud piirväärtus saadakse iga ettevõtja puhul, korrutades lõikes 1 osutatud kvoodi järgnevate koefitsientide summaga:

a) asjaomasele liikmesriigile I lisas kehtestatud koefitsient;

b) koefitsient, mis saadakse liikmesriigis 2006/2007. turustusaastal määruse […] nr 320/2006 artikli 3 kohaselt tagasi lükatud kvootide summa jagamisel antud liikmesriigile käesoleva määruse IV lisas määratud kvoodiga. Komisjon kinnitab selle koefitsiendi hiljemalt 15. oktoobril 2006. aastal.

Kui koefitsientide summa on seejuures suurem kui 1,0000, võetakse piirvääruse suuruseks lõikes 1 osutatud kvoot."

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

12 Pädev haldusasutus eraldas Agrana Zuckerile turustusaastate 2006/2007 kuni 2014/2015 kohta suhkru tootmiseks kvoodi suuruses 405 812,4 tonni. Sama asutus kehtestas määruse nr 493/2006 artikli 3 alusel turustusaasta 2006/2007 toodangu piirväärtuseks 348 565,56 tonni, määrates seega kõnealusele äriühingule ennetava turult kõrvaldamise koguseks 57 246,84 tonni.

13 Agrarmarkt Austria (makseasutus) esitas 16. jaanuaril 2007 Agrana Zuckerile nõude maksta turustusaasta 2006/2007 eest ajutise makse esimese osa summas 30 776 812,42 eurot.

14 Agrana Zucker esitas Agrarmarkt Austria otsuse peale Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaftile kaebuse, milles ta vaidles vastu sellele, et ajutine makse arvutati talle eraldatud kvoodi alusel, võttes seega makse arvutamisel muu hulgas aluseks 57 246,84 tonni turult kõrvaldatud suhkrut, mida ta ei saanud müüa kvoodikohaselt toodetud suhkrukogusena. Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft jättis selle kaebuse 16. aprilli 2007. aasta otsusega rahuldamata, mis on eelotsusetaotluse esitanud kohtus käimasoleva menetluse esemeks.

15 Eelotsusetaotlusest tulenevalt väidab Agrana Zucker peamiselt seda, et turult kõrvaldatud suhkrukoguse arvessevõtmine ajutise makse arvutamisel rikub EÜ artikli 34 lõikes 2 sätestatud proportsionaalsuse põhimõtet ja diskrimineerimiskeelu põhimõtet.

16 Neil asjaoludel otsustas Verwaltungsgerichtshof menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas […] määruse […] nr 320/2006 artiklit 11 tuleb tõlgendada nii, et suhkrukvooti, mida ei saa kasutada […] määruse […] nr 493/2006 artikli 3 kohase ennetava turult kõrvaldamise tõttu, tuleb võtta arvesse ajutise […]makse arvutamisel?

2. Juhul kui esimesele küsimusele vastatakse jaatavalt, siis:

kas […] määruse […] nr 320/2006 artikkel 11 on kooskõlas esmase õigusega, eelkõige EÜ artiklist 34 tuleneva diskrimineerimise keelu põhimõttega ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõttega?”

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus

17 Esimese küsimusega tahab eelotsusetaotluse esitanud kohus teada sisuliselt seda, kas määruse nr 320/2006 artiklit 11 tuleb tõlgendada nii, et ajutise makse arvutamisel võetakse muu hulgas aluseks ettevõtjale eraldatud suhkrukvoodi osa, mis on määruse nr 493/2006 artikli 3 kohaselt ennetavalt turult kõrvaldatud.

18 On vaja meenutada, et määruse nr 320/2006 artikli 11 lõike 1 esimene lõik sätestab, et ettevõtjad, kellele on eraldatud kvoot, maksavad iga turustusaasta iga kvooditonni kohta ajutist makset.

19 Sellest sättest tuleneb, et ettevõtja tasutava ajutise makse arvutamise aluseks on ettevõtjale asjaomaseks turustusaastaks eraldatud suhkrukvoodi kogumaht tonnides.

20 Ainus vabastus määrusega nr 320/2006 kehtestatud ajutise makse tasumisest on vastavalt kõnealuse määruse artikli 11 lõike 1 teisele lõigule ette nähtud kvootide suhtes, millest ettevõtja on määruse artikli 3 lõike 1 kohaselt loobunud. Need on kvoodid, millest nimetatud sättes osutatud turustusaasta jooksul loobub ettevõtja, kes demonteerib täielikult või osaliselt oma tootmisseadmed ega kasuta neid ja kellel on sellest tulenevalt õigus ümberkorraldusabile iga loovutatud kvooditonni eest.

21 Siinjuures tuleb esiteks märkida, et määruse nr 320/2006 artikli 3 lõikes 1 ette nähtud kvoodist loobumine on suhkru ühise turukorralduse reformi raames täiesti eraldiseisev vahend võrreldes määruse nr 318/2006 artiklis 19 sätestatud turult kõrvaldamise ja määruse nr 493/2006 artiklis 3 sätestatud ennetava turult kõrvaldamisega, millel on teistsugune olemus ja eesmärk.

22 Nagu kohtujurist on oma ettepaneku punktides 40-43 märkinud, on ettevõtja kvoodist loobumine koos tema tootmisseadmete demonteerimise või nende uuesti kasutusele võtmata jätmisega lõplik. Nagu määruse nr 320/2006 põhjendustest 1 ja 5 muu hulgas tuleneb, kujutab see endast ühte vahendit suhkrusektori ümberkorraldamiseks, et vähendada ühenduses mittetasuvat tootmisvõimsust, ning majandussoodustust ümberkorraldusabi kujul madalaima tootlikkusega ettevõtjatele, et nad loobuksid oma kvoodikohasest tootmisest.

23 Seevastu komisjoni otsustatud turult kõrvaldamine on ajutine. Asjaomased suhkrukogused kõrvaldatakse määruse nr 318/2006 artikli 19 lõike 1 kohaselt turult kuni järgmise turustusaasta alguseni ning neid võib ladustada või müüa kvoodiväliselt. Nagu kõnealuse määruse eeltoodud sättest ja põhjendusest 22 tuleneb, on kõnesoleva vahendi eesmärk säilitada turu struktuurilist tasakaalu võrdlushinna lähedasel tasemel, võttes arvesse ühenduse rahvusvahelisi kohustusi.

24 Sama kehtib ka määruse nr 493/2006 artiklis 3 sätestatud ennetava turult kõrvaldamise kohta, mis on selle määruse põhjenduse 6 kohaselt üleminekumeede, et parandada ühenduse turu tasakaalu ja mitte luua uusi ladustatud suhkru koguseid turustusaastal 2006/2007.

25 Teiseks, kuna kvoodist loobumine, turult kõrvaldamine ja ennetav turult kõrvaldamine kuuluvad suhkrusektori turgude ühise korralduse reformimiseks võetud meetmete samasse paketti, järeldub sellest, et ühenduse seadusandja ei ole sihilikult kehtestanud määruse nr 320/2006 artiklis 11 vabastust ajutisest maksest turult kõrvaldatud suhkrukoguste suhtes nii, nagu see on ette nähtud kvootide suhtes, millest on loobutud.

26 Neid kaalutlusi arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse nr 320/2006 artiklit 11 tuleb tõlgendada nii, et ajutise makse arvutamisel võetakse muu hulgas aluseks ettevõtjale eraldatud suhkrukvoodi osa, mis on määruse nr 493/2006 artikli 3 kohaselt ennetavalt turult kõrvaldatud.

Teine küsimus

27 Teine küsimus käsitleb määruse nr 320/2006 artikli 11 kehtivust. Ehkki selles küsimuses mainitakse õiguspärase ootuse põhimõtet, näib, et eelotsusetaotluses esitatud kaalutlused puudutavad ainult proportsionaalsuse ja diskrimineerimiskeelu põhimõtteid. Seega tuleb osutatud artikli 11 kehtivust analüüsida nendest kahest põhimõttest lähtudes.

Määruse nr 320/2006 artikli 11 kehtivus proportsionaalsuse põhimõttest lähtudes

28 Eelotsusetaotlusest tulenevalt väidab põhikohtuasja hageja sisuliselt seda, et ettevõtja tasutava ajutise makse määramine talle eraldatud kvoodi alusel, mille hulka arvatakse ka turult kõrvaldatud kvoodiosa, paneb ettevõtjatele ebaproportsionaalsed kohustused, kuivõrd kvoodikohaselt toodetud suhkru netohind jääb seetõttu võrdlushinnast oluliselt madalamaks. Ning kuna turustusaastal 2006/2007 turult kõrvaldatud kvoodiosa kantakse üle järgnevasse turustusaastasse, siis võetakse seda järgneval aastal ajutise makse arvutamisel uuesti arvesse.

29 Selline ajutise makse määramise viis ei vastaks suhkruturu reformi eesmärgile tugevdada ettevõtteid, et tõsta nende konkurentsivõimet. Samuti läheks see vastuollu proportsionaalsuse põhimõttega ning määruse nr 320/2006 põhjendusega 4, mille kohaselt tuleks ümberkorraldusmeetmeid rahastada ajutiste summade kogumisega neilt suhkrutootjatelt, kes hiljem ümberkorraldusprotsessist kasu saavad.

30 Leedu valitsus on samuti arvamusel, et ajutise makse arvutamisel turult kõrvaldatud kvoodiosa arvessevõtmise tõttu peavad puudutatud ettevõtjad võtma enda kanda õigustamatu ja ebaproportsionaalse rahalise kohustuse ning põhjendamatu maksukoormise, mis takistab neil ümberkorraldusprotsessist kasu saada. Ta leiab, et 8. mai 2008. aasta otsuses liidetud kohtuasjades C-5/06 ja C-23/06-C/36/06: Zuckerfabrik Jülich jt (EKL 2008, lk I-3231) esitatud arutluskäiku saab kohaldada ka käesolevas asjas.

31 Sellega seoses tuleb meenutada, et ühenduse õiguse üldpõhimõtete hulka kuuluv proportsionaalsuse põhimõte nõuab, et ühenduse institutsioonide tegevus ei läheks kaugemale sellest, mis on asjaomaste õigusnormidega seatud legitiimsete eesmärkide saavutamiseks sobiv ja vajalik, ning juhul, kui on võimalik valida mitme sobiva meetme

vahel, tuleb rakendada kõige vähem piiravat meedet, ning tekitatud piirangud peavad olema vastavuses seatud eesmärkidega (7. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-310/04: Hispaania *vs*. nõukogu, EKL 2006, lk I-7285, punkt 97 ja seal viidatud kohtupraktika).

32 Mis puudutab nimetatud põhimõtte rakendamise tingimuste kohtulikku kontrolli, võttes arvesse ühenduse seadusandjale ühise põllumajanduspoliitika valdkonnas antud ulatuslikku kaalutlusõigust, siis võib sellises valdkonnas võetud meetme õiguspärasust mõjutada vaid selle meetme ilmselge ebasobivus võrreldes pädevate institutsioonide püstitatud eesmärgiga (eespool viidatud kohtuotsus Hispaania *vs*. nõukogu, punkt 98 ja seal viidatud kohtupraktika).

33 Seega ei ole vaja välja selgitada, kas seadusandja poolt võetud meede oli ainus või parim võimalik, vaid kas see meede oli ilmselgelt ebasobiv (eespool viidatud kohtuotsus Hispaania *vs*. nõukogu, punkt 99 ja seal viidatud kohtupraktika).

34 Käesoleval juhul tuleneb määruse nr 320/2006 põhjendusest 1, et nõukogu pidas ühenduse suhkrutootmis- ja -kaubandussüsteemi ühtlustamiseks rahvusvaheliste nõuetega ning selle konkurentsivõime tagamiseks tulevikus vajalikuks käivitada põhjalik ümberkorraldusprotsess, mis toob kaasa mittetasuva tootmisvõimsuse märgatava vähenemise ühenduses. Selleks kehtestas ta kõnealuse määrusega eraldiseisva ja autonoomse ajutise kava ühenduse suhkrutööstuse ümberkorraldamiseks.

35 Vastavalt määruse nr 320/2006 põhjendusele 5 viidi ajutise kava raames kõnealuse määrusega sisse majandussoodustus ümberkorraldusabi kujul, et madalaima tootlikkusega suhkruettevõtjad loobuksid oma kvoodikohasest tootmisest. Sel eesmärgil nähakse kõnealuse määruse artiklis 3 ette ümberkorraldusabi, mis on kättesaadav nelja turustusaasta jooksul, s.o turustusaastatel 2006/2007 kuni 2009/2010, et vähendada tootmist ulatuses, mis tagaks ühenduses tasakaalustatud turuolukorra.

36 Määrusega nr 320/2006 ette nähtud ümberkorraldusmeetmete rahastamiseks asutas nõukogu ajutise ümberkorraldusfondi ning otsustas muu hulgas, nagu kõnealuse määruse põhjenduses 4 on öeldud, et neid meetmeid rahastatakse ajutiste summade kogumisega neilt suhkru-, isoglükoosi- ja inuliinisiirupitootjatelt, kes hiljem ümberkorraldusprotsessist kasu saavad. Sellest saadavat tulu tuleb vaadelda „sihtotstarbelise tuluna", nagu on ette nähtud nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruses (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust (EÜT L 248, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 74).

37 Niisiis on määruse artiklis 11 ette nähtud ajutise makse eesmärk see, et tootjad rahastavad ise ajutist kava suhkrutööstuse ümberkorraldamiseks ühenduses, milleks tuleb tagada eelarve tasakaal nelja asjaomase turustusaasta jooksul tekkinud kulude ja saadud tulude vahel.

38 Vastuseks Euroopa Kohtu kirjalikule küsimusele esitas komisjon tabeli ajutise ümberkorraldusfondi eeldatavate kulude ja tulude kohta ajavahemikul 2007-2013 ning turustusaasta 2006/2007 bilansiaruande. Siit ilmneb esiteks, et eeldatavad tulud ja kulud on kolme aasta lõikes tasakaalus, kuivõrd turustusaasta 2006/2007 tulude ülejääki kasutatakse järgnevatel turustusaastatel kavandatud kulude rahastamiseks, ja teiseks, et esimese turustusaasta lõpus deklareeritud kulud ületasid tunduvalt kavandatud kulusid.

39 Need andmed kinnitavad, et suhkrutootja tasutava ajutise makse määramine suhkrutootjale eraldatud kvoodi alusel ja mitte kvoodi alusel, mida ta oleks saanud pärast selle kvoodi ühe osa turult kõrvaldamist tegelikult turustada, ei ole ilmselgelt ebasobiv, et saavutada määruse nr 320/2006 eesmärk, nagu see on esitatud käesoleva otsuse punktis 34.

40 Selles suhtes erineb vaadeldav meede sellest meetmest, mida käsitleti eespool viidatud kohtuotsuse Zuckerfabrik Jülich jt aluseks olnud kohtuasjas, milles Euroopa Kohus leidis, et selle otsuse punktides 57-60 analüüsitud maksude arvutamise viis läheb kaugemale sellest, mis on vajalik, et saavutada nõukogu 19. juuni 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1260/2001 suhkrusektori turgude ühise korralduse kohta (EÜT L 178, lk 1; ELT eriväljaanne 3/33, lk 17) eesmärk tagada õiglasel ja tõhusal viisil, et tootjad kannavad ise tervikuna tarbimist ületava ühenduse toodangu müügikulud vastavalt isefinantseerimise põhimõttele.

41 Vastupidi, kui ajutise makse arvutamise alusest eraldada see kvoodiosa, mis on teatud turustusaastal turult kõrvaldatud, rikuks see kavandatud eelarve tasakaalu, kahjustades seeläbi tulude stabiilsust ja prognoositavust. Järelikult kahjustaks selline tingimus ümberkorraldusmeetmete isefinantseerimist, nagu on ette näinud ühenduse seadusandja, ja kahjustaks seega määrusega nr 320/2006 kehtestatud suhkrutööstuse ümberkorraldamise ajutise kava toimimist ja eesmärki.

42 Lisaks tuleb nende kohustuste osas, mis selle kavaga maksukohustuslikele ettevõtjatele pannakse, rõhutada kõnealuse kava ajutisust, ennetava turult kõrvaldamise täpsust ning kasu, mis asjaomased ettevõtjad võivad oodata ühelt poolt ühenduse seadusandja stimuleeritavast kvootidest loobumisest ja teiselt poolt kvoodikohase suhkru hinnatoetusest, mida turult kõrvaldamine ja eelkõige ennetav turult kõrvaldamine võimaldavad. Selline kasu kompenseerib kõnealuse kavaga põhjustatud ebamugavused, sealhulgas asjaolu, et turustusaasta jooksul turult kõrvaldatud suhkrukogus arvatakse ka järgnevaks turustusaastaks eraldatud kvoodi suhtes kohaldatava ajutise makse hulka, kui see kogus on järgmisesse aastasse üle kantud ega müüdud tööstusliku või kvoodivälise suhkruna maailmaturul.

43 Kõigest eeltoodust tuleneb, et ajutise makse määramine eraldatud kvoodi alusel, mille hulka arvatakse vajaduse korral ka turult kõrvaldatud kvoodiosa, ei ole taotletava eesmärgi saavutamiseks ilmselgelt ebasobiv ja seega ei saa seda pidada proportsionaalsuse põhimõttega vastuolus olevaks.

Määruse nr 320/2006 artikli 11 kehtivus diskrimineerimiskeelu põhimõttest lähtudes

44 Eelotsusetaotlusest tulenevalt väidab põhikohtuasja hageja seda, et ennetavalt turult kõrvaldatud suhkrukoguse ajutise makse arvutamisel arvessevõtmine ei vasta EÜ artikli 34 lõikes 2 sätestatud diskrimineerimiskeelu põhimõttele. Ta väidab peamiselt seda, et sel moel turult kõrvaldatud suhkrukoguse arvessevõtmine mõjub määruse nr 493/2006 artiklis 3 sätestatud toodangu piirväärtuse arvutamise tõttu diskrimineerivalt ettevõtjatele liikmesriikides, kus on loobutud vaid väikesest kvootide arvust turustusaastal 2006/2007 võrreldes nende liikmesriikide ettevõtjatega, kes on vastupidi lõplikult loobunud suurest kvootide arvust asjaomasel aastal. See paneb esimesena mainitud ettevõtjad teistega võrreldes ebasoodsamasse olukorda, kuna nad saavad pärast ennetavat turult kõrvaldamist neile järele jäänud kvoodikohase suhkrukoguse eest oluliselt väiksemat netohinda kui teised ettevõtjad.

45 Leedu valitsus märgib samuti, et selline ajutise makse määramise viis võib põhjustada alusetut ebavõrdset kohtlemist nende ettevõtjate vahel, kes ei ole turult kõrvaldatud, sest ajutise makse tasumise kohustus jagatakse sarnases olukorras olevate, kuid eri liikmesriikides asuvate suhkrutootjate vahel erinevalt, asjaolude alusel, mis nendest ei sõltu.

46 Siinjuures tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on EÜ artikli 34 lõike 2 teine lõik, milles on kehtestatud igasuguse diskrimineerimise keeld ühise põllumajanduspoliitika valdkonnas, vaid üldise võrdsuspõhimõtte konkreetne väljendus, mille kohaselt ei tohi sarnaseid olukordi käsitleda erinevalt ega erinevaid olukordi ühtemoodi, välja arvatud siis, kui selline erinev kohtlemine on objektiivselt põhjendatud (vt 11. juuli 2006. aasta otsus kohtuasjas C-313/04: Franz Egenberger, EKL 2006, lk I-6331, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).

47 Käesoleval juhul on määruse nr 493/2006 põhjendusest 6 tulenevalt ennetav turult kõrvaldamine kõnealuse määrusega ette nähtud üleminekumeetmete raames, millega tagatakse suhkrusektoris vanalt, määrusega nr 318/3006 kehtestatud korralduselt üleminek eelmainitud määrusega kehtestatud korraldusele, üheks üleminekumeetmeks kvoodi alusel toodetud abikõlbliku toodangu koguse vähendamiseks turustusaastal 2006/2007, mis on vajalik selleks, et parandada ühenduse turu tasakaalu ja mitte luua uusi ladustatud suhkru koguseid nimetatud turustusaastal. Selle rakendamiseks määratakse kõnealuse määruse artiklis 3 kindlaks piirväärtus, mida ületavaid toodetud koguseid iga ettevõtte puhul käsitletakse turult kõrvaldatud kogustena määruse nr 318/2006 artikli 19 tähenduses.

48 Vastavalt määruse nr 493/2006 artikli 3 lõikele 2 määratakse see piirväärtus, korrutades ettevõttele antud kvoot kahe koefitsiendi summaga, kusjuures teine koefitsient sõltub asjaomases liikmesriigis turustusaastal 2006/2007 määruse nr 320/2006 artikli 3 kohaselt loobutud kvootide summast.

49 Sellest järeldub, et ettevõtjatele sel turustusaastal määratud ennetava turult kõrvaldamise ulatus erineb eelkõige sõltuvalt liikmesriigist, kus need ettevõtjad asuvad. Seega nende poolt makstav ajutise makse osa, mis vastab nende kvoodiosale, mis on ennetavalt turult kõrvaldatud, on samuti suurem või väiksem sõltuvalt sellest, millises liikmesriigis nad asuvad.

50 Selles mõttes koheldakse määruse nr 320/2006 artiklis 11 ette nähtud ajutise makse määramisega erinevalt ettevõtjaid, kes võivad olla sarnases olukorras, kuid asuvad eri liikmesriikides.

51 Selline ettevõtjate kohtlemine näib siiski olevat objektiivselt põhjendatud. Kuna kvootide jagamise ettevõtjate vahel ja nende haldamise peavad tagama liikmesriigid, peab igaüks neist korraldama ka kvootidest loobumise ja see on liikmesriigiti erinev.

Seega, nagu määruse nr 493/2006 põhjendusest 6 tuleneb, on määruse artikli 3 lõike 2 kohase liikmesriigiti erineva koefitsiendi kohaldamise eesmärk võtta arvesse kvootidest lõplikuks loobumiseks liikmesriikide tehtud pingutusi ja aidata seeläbi kaasa tootmise vähendamisele samas mahus kõikides liikmesriikides, et saavutada tootmise tasakaal kogu ühenduses.

52 Sellest järeldub, et ennetavalt turult kõrvaldatud suhkrukoguse ajutise makse arvutamisel arvessevõtmist ei saa pidada diskrimineerimiskeelu põhimõttega vastuolus olevaks.

53 Kõigest eeltoodust lähtuvalt tuleb teisele küsimusele vastata, et antud küsimuse analüüsimisel ei ilmnenud ühtegi asjaolu, mis võiks mõjutada määruse nr 320/2006 artikli 11 kehtivust.

Kohtukulud

54 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. Nõukogu 20. veebruari 2006. aasta määruse (EÜ) nr 320/2006, millega luuakse ajutine kava suhkrutööstuse ümberkorraldamiseks ühenduses ning muude-

takse määrust (EÜ) nr 1290/2005 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta, artiklit 11 tuleb tõlgendada nii, et ajutise ümberkorraldusmakse arvutamisel võetakse muu hulgas aluseks ettevõtjale eraldatud suhkrukvoodi osa, mis on komisjoni 27. märtsi 2006. aasta määruse (EÜ) nr 493/2006, millega kehtestatakse üleminekumeetmed suhkrusektori turgude ühise korralduse reformi raames ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 1265/2001 ja (EÜ) nr 314/2002, muudetud komisjoni 13. oktoobri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1542/2006, artikli 3 kohaselt ennetavalt turult kõrvaldatud.

2. Teise küsimuse analüüsimisel ei ilmnenud ühtegi asjaolu, mis võiks mõjutada määruse nr 320/2006 artikli 11 kehtivust.

Allkirjad